

Marietta Sadova

Din toată ființa trecătoare, cea a omului de teatru își incheie cu răscumpărătoare smerenie traectoria. Gloria arhitectului, pictorului, muzicianului sau poetului începe, adesea, după săvârșirea sa din viață. Numai slujitorul scenei acceptă să treacă dincolo fără a lăsa în urmă o operă. În memoria oamenilor, lucrarea sa nu mai poate sta mărturie la judecata posterității.

Dintre artiști, el pleacă cel mai sărac, pentru că a dat tot ce a avut. Arta lui seamănă cu iubirea, care-și risipește darurile, pierind în celălalt, fără să i se mai știe urma.

Dar, dacă opera sa pierde din lumea celor văzute, ea stăruie în lumea celor nevăzute, strădania sa fiind de a le face văzute, în lumina fulgerată între două cortine.

Marietta Sadova face parte, în continuarea altora, dintre cei care au lăsat să cadă, peste scena românească, polenul faptei lor.

Truditoare și dăruită pînă la al 80-lea an, ea și-a risipit harul, fără preget, năinată de vocația — care singură poate înnobila o meserie și un om — de a sluji scena și teatrul românesc, de a lărgi sensurile acestei activități pînă acolo unde ele se întîlnesc cu cele ale culturii românești. Făptași în teatru sînt mulți, dar puțini sînt cei care cred că sensul existenței lor este de a desăvîrși, sau măcar de a păstra, și prin puterile lor, destinul unei spiritalități.

Nu voi înșira, în această hotărîtoare clipă a adevărului, care stă între noi și această, groapă, nici etapele unei biografii, nici creațiile scenice ale actriței și regizoarei. Voi spune numai că pasiunea ei pentru teatru s-a dedicat frumoasei rostiri a limbii românești — o carte, „Exercițiile artei dramatice“, încununează metodic această stăruință practică —, expresivității poeziei românești — il datorăm, printre altele, primul recital Eminescu după '44; s-a dedicat formării actorului român, dezvăluindu-i, cu o strălucită putere de analiză, tainele construirii personajului scenic — în acest sens, a fost cel mai autentic profesor de măiestrie a intruchipării personajului teatral, în viziune modernă; s-a dedicat cu fervoare dramaturgiei autohtone și străine, inscenînd în spiritul unui total respect față de text, așezînd actorul în centrul expresivității teatrale și lăsînd pe regizor ascuns, cu aleasă mindrie, în culisele spectacolului; în această concepție, de echilibru clasic, a explorat fondul istoric și pe cel folcloric și mitic românesc, marcînd, prin aceste lucrări, arcul de boltă al carierei sale; s-a dedicat slujirii tuturor scenelor din țară, cum nimeni altul n-a făcut-o, purtînd de la Timișoara pînă la Botoșani dorința ei de a însufleți un colectiv, de a-i da măsura valorii lui sporite, de a-și găsi, în neastîmpărul muncii, bucuria de a trăi.

Actor, pedagog și regizor, Marietta Sadova a fost, mai presus de specializări, un om de teatru, un animator, un creator de valori care hrănesc cultura însăși, o energie desfășurată pe axa unui crez, cu o admirabilă consecvență.

Dacă au pierit cele văzute, rămîn de pe urma ei cele nevăzute, în splendidul anonim al faptei de însămințare a culturii teatrale românești. Stăruie această însămințare, în nevăzute continuități, purtate de alți viitori anonimi.

Țărina uitării nu-i o povară celui ce a dat tot ce a avut de dat, pentru dănuirea în țărină a duhului de viitoare creștere.

Dan NASTA